محمد شفیق همدم ۲۰۱۵/۰۵/۱۹

پاکستانی‌ها نماینده حکومت وحدت ملی در مجالس واشنگتن

واشنگتن دی سی پرقدرت ترین پایتخت جهان و حتی مرکز رقابت ها، دادخواهی ها و لابی ها برای کشور ها و سازمان‌های مختلف جهان بحساب می‌رود. این شهر کوچک و مهمان‌نواز، میزبان ده ها نمایندگی سیاسی، سازمان های غیر دولتی و نهاد های پژوهشی و مطالعاتی کشورهای متحابه و حتی رقبای امریکا است. به همین منظور این پایتخت در جهان سیاست از جایگاه خاصی برخوردار است. پاکستان به منظور رسیدن به اهداف غیر مشروع خویش، سالانه صدها میلیون کلدار پاکستانی را به منظور پیشتازی در بازار سیاست، در این شهر به مصرف می‌رساند. اما افغانستان با وجود این که از همکاران ستراتیژیک ایالات متحده است، حضورش در این پایتخت ستراتیژیک جهان، بسیار کم رنگ بوده و حتی در بعضی موارد پاکستانی ها تحت عناوین مختلف از افغانستان نمایندگی می‌کنند .

باوجود همه ناتوانی ها و کمبودی ها افغانستان در چارچوب چندین تعهدات دو جانبه و چند جانبه یکی از بزرگترین شرکای ستراتیژیک امریکا در منطقه به شمار می‌رود. مهم ترین تعهدات دوجانبه این دو کشور عبارت‌اند از:

توافقنامه های ستراتیژیکی و امنیتی دوجانبهٔ ایالات متحده و افغانستان و توافقات چندجانبه در چارچوب مأموریت حمایت قاطع نیرو های بین‌المللی و توافقنامه مشارکت پایدار ناتو و افغانستان. در این چهار توافقنامه افغانستان و امریکا برای حفظ منافع یکدیگر مکرراً تعهد نموده‌اند. روابط نزدیک و پر از فراز و نشیب این دو کشور بی‌سابقه است. حتی در بعض موارد رابطه تنگاتنگ میان این دو کشور باعث نگرانی قدرت های بزرگ جهان چون چین و روسیه نیز شده است.

علی‌رغم این همه روابط نزدیک و ستراتیژیک، سفارتکبرای جمهوری اسلامی افغانستان در واشنگتن دی‌سی، از بدو تشکیل حکومت وحدت ملی بدینسو بدون سفیر است. نظر به عرف دیپلوماتیک، عدم موجودیت سفیر یک کشور در همچو یک دورهٔ طولانی، نشانه ای از سردی روابط که به طور ناآگانه، بستر مساعد را برای دوام فعالیت های سیاسی و ستراتیژیک حریف مقتدر و زرنگ افغانستان هموار می‌سازد؛ می‌باشد... خبط رهبری دستگاه دیپلوماسی افغانستان را در همچو شرایط و چنین پایتخت مهم جهان، به هیچ وجه نمی‌توان توجیه کرد. در کشوری که نه تنها یک همکار ستراتیژیک بلکه بزرگ ترین تمویل کنندهٔ دولت افغانستان است، نباید که چنین پست کلیدی برای چندین ماه و سال خالی باقی بماند. از سوی دیگر، بر خلاف تمام عرف دیپلوماتیک،نمایندهٔ دایمی افغانستان در نمایندگی افغانستان در سازمان ملل متحد، از سال ۲۰۰۶ بدینسو یعنی تقریباً از یک دهه بدینسو این سمت را تصرف کرده است این امر نشان از تناقض اداری و دیپلوماتیک در پیشبرد امور مأموریت های سیاسی دارد.

از یک سو سفارت کبرای کشور از ماه ها بدینسو بدون سفیر است و از سوی دیگر یک نمایندگی سیاسی را یک شخص چون شاهنشاه از یک دهه بدینسو در تصرف دارد. این تناسب غیر متجانس نه تنها اینکه بر روابط افغانستان تأثیر گزار است، بلکه هویت دستگاه دیپلوماسی افغانستان را نیز به شدت متضرر می‌سازد. اکنون در حدود شانزده دیپلومات افغان در سفارت افغانستان در واشنگتن دی سی مصروف خدمت هستند. و این شانزده نفر در بخش‌های قونسلی، امور سیاسی، اقتصادی، تجارتی و سرمایه گذاری، فرهنگی، نظامی و اداری باید ایفای وظیفه کنند. تمام این مسؤولیت ها را یک تیم کوچک و کم تجربه، بدون رهبری و رهنمود واضح نمی تواند به صورت درست اعمال کند. لذا در جریان پیشبرد امور خلاء ها و اشتباهات متعدد و متواتر رخ می دهد.

در حدود بیش از ۸۰۰۰۰ افغان در امریکا زندگی می کنند که این تعداد بیشتر از حضور تمام غربی ها در افغانستان است. و سالانه هزاران خارجی از امریکا به افغانستان سفر می کنند و سفارت افغانستان با تمام

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

کمبودی ها و مشکلات مکلف است که برای افغان های مقیم ایالات متحده و به اشخاص که به افغانستان سفر می کنند، خدمات قونسلی اجرا کند. از سوی دیگر همه روزه در واشنگتن نشست ها و ضیافت های متعدد توسط نماینده های سیاسی و سازمان های جهانی برگزار می‌گردد، خلای حضور نماینده افغانستان در این نشست ها چون یک سکوت مرگبار دیپلوماتیک از مدت ها بدینسو محسوس و پابرجاست. همه ساله ده ها هیئت افغانی به شمول مقامات دولتی و نماینده های سازمان های غیردولتی به امریکا سفر می‌کنند. باوجوداینکه مصارف و مدیریت اکثریت این سفر ها را حکومت امریکا به عهده دارد، اما سفارت افغانستان حتی قادر به خوش‌آمدید و پذیرایی این مقامات نیست.

نقش اساسی دستگاه های سالم دیپلوماسی نمایندگی واقعی مردم و حکومت، ایجاد، تحکیم و تقویت روابط دول مبنی بر منافع علیای کشور، جلب همکاری ها و ذهنیت سازی اتباع کشور میزبان است. اما دستگاه دیپلوماسی افغانستان نه تنها در واشنگتن، بلکه در کشورهای زیاد در مأموریت اصلی خویش ناکام مانده است. نظر به قوانین و مقررات نافذه کشور دیپلومات ها مأمورین خدمات ملکی حکومت هستند، اما در جریان یک دههٔ گذشته این دستگاه کلیدی حکومت به شدت سیاسی شده است. تعینات دیپلومات ها به دور از اصل شایسته سالاری و مبتنی بر روابط سیاسی، مذهبی، لسانی و منطقوی یکی از چلنج های اصلی این دستگاه محسوب می‌شود. این دستگاه به شدت نیاز به اصلاحات دارد و حکومت وحدت ملی باید برای اصلاح این ساختار با تعهد و شدت کار کند.

عدم حضور نماینده دولت جمهوری افغانستان در جلسات مهم منعقده در واشنگتن باعث ایجاد یک خلاء بزرگ سیاسی می‌گردد، اما این خلاء ها را پاکستانی ها و لابی گران پاکستان با بسیار خرسندی و برخلاف تمام منافع ملی پر می کنند. اسلام آباد سالانه میلیون ها دالر را مصرف لابی و دادخواهی در واشنگتن می کند. نه تنها سفارت پاکستان بلکه نهاد های تحقیقاتی و غیر حکومتی پاکستان مقیم واشنگتن دی سی به شدت برای رسیدن به اهداف خویش مصروف دادخواهی و لابی هستند. اما برخلاف قضیه حضور کمرنگ دیپلومات‌ها و صاحب‌نظران افغان در واشنگتن نه تنها باعث ایجاد خلاء گردیده بلکه زمینه این را به پاکستانی ها مساعد می‌سازد که به نمایندگی از افغانستان به قول خود ایشان «کشور دوست و برادر خود» در موارد مهم برخلاف منافع کشور نمایندگی کنند.

پاکستان در برابر هر روپیه کلدار پاکستانی که برای لابی و دادخواهی در واشنگتن به مصرف می‌رساند هزاران دالر امریکایی به دست می آورد، اما افغانستان که تنها از طریق قونسلی خود سالانه صد ها هزار دالر به دست می آورد و دولت افغانستان در کل از کمک های ملیارد ها دالر امریکایی برخوردار است در این عرصه توجه نکرده است. وزارت خارجه با تعیین یک سفیر مجرب با چند مأمور مستعد و تخصیص بودیجهٔ موردنیاز برای دادخواهی، جلب و توجه کمک‌های بیشتر سیاسی، مالی و تشویق سرمایه گذاری ها می‌تواند که سالانه از این راه صد ها ملیون دالر سود ببرد. یکی از راه‌های مؤثر و ارزان توسعه فعالیت های سفارت استخدام کارمندان محلی در امریکا است. با مصرف کمتر سفارت افغانستان می تواند که متخصصین مجرب افغان و خارجی و حتی دیپلوماتان اسبق را در واشنگتن برای پیشبرد امور استخدام کند.

مشکلات مالی، اداری و بحران رهبری در سفارت افغانستان نه تنها باعث خلای نمایندگی حکومت است؛ بلکه افغانستان بیشترین فرصت های همکاری های اقتصادی را نیز از دست می‌دهد. همه روزه قونسل افغانستان در واشنگتن در حدود بیش از ۷۰ تن مراجعین دارد، با وجود اینکه کارمندان قونسل ساعت های طولانی کار می کنند و عرق می ریزند؛ اما در عدم موجودیت می‌کانیزم و سیستم اداری مطابق توقعات عصر جدید و در موجودیت یک سیستم بسیار کهنه و عنعنوی قونسلی افغانستان نمی‌تواند به توقعات مشتریانش پاسخ دهد. این مشکل اداری باعث آزرده شدن مشتریان قونسلی و ازدیاد فشار کاری بر کارمندان سفارت می‌شود. در بعض موارد حتی سرمایه گذاران بزرگ به خاطر عدم تسهیلات نمی توانند که به قونسل مراجعه کنند و بدبختانه که افغانستان شانس های بسیار خوب تجارت و سرمایه گذاری را بظر به مغلق بودن خدمات قونسلی از دست می‌دهند.

حکومت وحدت ملی باید هرچه عاجل خلای رهبری و نمایندگی حکومت در واشنگتن را پر نموده و اجازه ندهد که پاکستانی ها از کشور مستقل و آزاد در یکی از پرقدرت ترین پایتخت جهان نمایندگی کنند. وزارت خارجه نیز باید

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

به مشکلات دیپلومات های مقیم واشنگتن رسیدگی نموده و به توصیه های ایشان گوش داده در امر تعیین کارمندان محلی و افزایش دیپلومات ها اقدام فوری نموده و این خلاءها را پر کند. با وجود اینکه وزارت خارجه به شمول بودیجه انکشافی میلیون ها دالر به دست دارد، نباید که کمبود بودیجه را بهانه ای برای توجیه تنبلی و غفلت کند. قوام و تشئید روابط، بیشتر روی مصارف مشروع در همچو موضوعات و اماکن تکیه دارد؛ دوام مصارف شفاف، منظم و تخنیکی به موقع، دورنمای روشن روابط هر کشور را به گونهٔ مطلوبی رقم زده و ضیاع سرمایه محسوب نمی‌گردد، زیرا دیپلوماسی یک حرفهٔ مصرفی بوده و اغلباً نتایج آن در کوتاه مدت ملموس نمی باشد. توجه و اقدام هرچه عاجل و دقیق حکومت در این امر باعث سرفرازی دولت و مردم افغانستان و کوتاه شدن ایادی رقیبان از دامن منافع این کشور می گردد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ